

To: BDR Medewerkers[5.1.2e]@rivm.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 11/20/2020 8:59:43 AM
Subject: FW: RIVM Persupdate vrijdag 20 november 2020
Received: Fri 11/20/2020 8:59:44 AM
[20201120 - FD Omstreden plan RIVM voor gebruik telecomdata in strijd tegen corona dreigt te sneuvelen.pdf](#)

5.1.2e 5.1.2e
 5.1.2e
 5.1.2e
 M: 06 - 5.1.2e
 5.1.2e

Secretaresse 5.1.2e
 T: 030 - 5.1.2e
 RIVM, Postbus 1 (postbak 1024)
 3720 BA Bilthoven
 Antonie van Leeuwenhoeklaan 9
 3721 MA Bilthoven
www.rivm.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Verzonden: vrijdag 20 november 2020 09:59
Onderwerp: RIVM Persupdate vrijdag 20 november 2020

Goedemorgen,

Hierbij de RIVM Persupdate van vrijdag 20 november 2020.

In deze Persupdate aandacht voor: coronavirus, tabak, poederbrieven, geitenhouderijen, muggen, lichtvervuiling, sport en Tata Steel.

Coronavirus

- Donderdag 19 november:
 - Veel aandacht van media voor het advies van de Gezondheidsraad. Mensen boven de 60 jaar en ernstig zieke mensen, die bijvoorbeeld lijden aan ernstige hart- en luchtwegaandoeningen of diabetes, zouden een coronavaccin als eerste moeten krijgen. Volgens het adviesorgaan zou op deze manier de meeste gezondheidswinst worden behaald. Ook zorgmedewerkers die in direct contact staan met patiënten zouden in dit scenario voorrang moeten krijgen, luidt het advies. Mochten ouderen of chronisch zieken zelf niet ingeënt kunnen worden, dan zou er ook voor gekozen kunnen worden om de mensen in hun directe omgeving te vaccineren. Waarschijnlijk zijn er in eerste instantie zo weinig vaccins beschikbaar, dat er binnen deze strategie ook weer gekozen moet worden. Mensen op hoge leeftijd met ernstige aandoeningen zouden de allereerste vaccins moeten krijgen, stelt de Gezondheidsraad. De Gezondheidsraad wijst erop dat het advies geldt voor de huidige situatie: het aantal besmettingen is hoog en er is nog niet veel bekend over de werking van de gereserveerde vaccins. Daardoor zou het verstandig zijn om er nu voor te kiezen om ernstige ziekte en sterfte zoveel mogelijk te verminderen.
 - Ernstig zieke covid-19-patiënten die behandeld worden met de afweerremmer tocilizumab hebben bijna twee keer zoveel kans op een beter verloop van hun ziekte als patiënten die het middel niet krijgen. Dat is gemeten op basis van overleving van de ziekenhuisopname én van de duur van de beademing en andere ondersteuning van organen die ze nodig hadden op de intensive care. De nu bekendgemaakte uitkomsten zijn de eerste resultaten van een wereldwijde studie naar de werkzaamheid van verschillende afweerremmers bij ernstig zieke covid-19-patiënten. De studie is nog niet door vakgenoten beoordeeld of gepubliceerd. Maar vanwege de onmiddellijke betekenis ervan voor de behandeling van de ziekste patiënten maken de onderzoekers nu toch al hun resultaten bekend.
 - Veel aandacht voor de vele besmettingen op Urk. In de gemeente werden dinsdag voor de derde keer landelijk de meeste positieve tests geteld, in verhouding tot het aantal inwoners. Gisteren voert Urk die lijst opnieuw aan, ditmaal zelfs met een negatief record van 52 nieuwe coronagevallen. In de gemeente werden dinsdag voor de derde keer landelijk de meeste positieve tests geteld, in verhouding tot het aantal inwoners. Gisteren voert Urk die lijst opnieuw aan, ditmaal zelfs met een negatief record van 52 nieuwe coronagevallen.
 - Uit onderzoek van I&O Research blijkt dat veel meer mensen nu een mondkapje dragen, vooral in winkels. Voor de

zomer deed 4 tot 6 procent dat en vorige maand zei 20% dit altijd of meestal te doen. Inmiddels is dat percentage mondkapjesdragers meer dan verdrievoudigd, tot 67%.

o In Denemarken moeten alle nertsenhouders per direct sluiten. Aanleiding voor de landelijke sluiting is een nertsens-variant van het coronavirus die bij mensen is aangetroffen en volgens het Deense Vaccinatie-Instituut mogelijk resistent is voor komende vaccins. De sluiting van alle nertsenfarms is een zware klap voor Denemarken, de grootste nertsensproducent ter wereld. Het epicentrum van de nertsensbesmetting ligt in het uiterste noorden van Denemarken, waar zeven gemeenten op slot zijn gegaan. Daar wordt politie ingezet om alle nertsenhouders te ruimen en van de buitenwereld af te sluiten. Maar ook in andere delen van het land is het ruimen begonnen.

o In gebedshuizen, zoals kerken, moskeeën, tempels en synagogen, wordt een mondkapje niet verplicht. De verplichting gaat wel gelden bij de kapper, tijdens de rijes en bij de nagelstylist, zowel voor de klant als voor de professional. Het kabinet had eerder al bekendgemaakt dat vanwege de coronacrisis per 1 december iedereen vanaf 13 jaar in publieke binnenruimtes een mondkapje moet gaan dragen. Nu hebben de ministers De Jonge, Grapperhaus en Ollongren de ministeriële regeling vastgesteld waarin die plicht is uitgewerkt en waarin allerlei details staan. Op grond van de Coronawet krijgt de Tweede Kamer nog een week de tijd om zich erover te buigen.

o Bij de meeste mensen die Covid-19 hebben gehad, de infectieziekte die wordt veroorzaakt door het coronavirus SARS-CoV-2, is de afweer tegen het virus flink versterkt. Dat schrijven Amerikaanse onderzoekers onder leiding van Shane Crotty van de University of California in San Diego. NRC heeft hier een artikel aan gewijd:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/18/afweer-tegen-corona-voor-langere-tijd-aanwezig-a4020552>

o Mogelijk kunnen alle restaurants vanaf half december de deuren openen, met strenge coronamaatregelen. In eerste instantie werd gewerkt aan een experiment met heropening van 25 restaurants, maar het is inmiddels ook een serieuze optie om alle restaurants in heel Nederland te laten openen. Dat melden bronnen aan de politieke redactie van RTL Nieuws.

o Al het nieuws over de vaccins heeft EenVandaag ertoe geleid om nog eens terug te kijken naar het Mexicaanse griepvaccin. Het televisieprogramma sprak hierover meteen vrouw die narcolepsie heeft, vermoedelijk naar aanleiding van dit vaccin: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/nienke-kreeg-slaapziekte-na-mexicaanse-griep-vaccin-en-hoopt-dat-vaccinaties-voor-corona-beter-geregt/>

o Medialogica heeft haar uitzending over het polariserende coronadebat uitgezonden en de uitwerking daarvan op de beeldvorming van het RIVM. Hiervoor heeft het televisieprogramma gesproken met 5.1.2e en 5.1.2e van het RIVM. Ook komt OMT-lid 5.1.2e aan het woord. Een groot gedeelte van de uitzending ging over de rol van aerosolen en slechte ventilatie bij de verspreiding van het virus in verzorgingstehuis De Tweemaster in Maassluis. In de zomer werd gesteld dat deze rol groot was, maar uit nader onderzoek bleek uiteindelijk dat dit genuanceerder lag. Hierbij de link om de uitzending terug te kijken:

<https://www.human.nl/medialogica/kijk/afleveringen/2020/aflevering-7.html>

• EenVandaag, één van de media die destijds uitgebreid heeft bericht over de casus in De Tweemaster, wilde niet op camera van Medialogica reageren. Dit deed het televisieprogramma wel schriftelijk:

<https://www.human.nl/medialogica/lees/2020/eenvandaag.html>

• Ook sprak Medialogica met wetenschapsjournalist 5.1.2e van de Volkskrant over het politiseren van de wetenschap: <https://www.human.nl/medialogica/lees/2020/maarten-keulemans.html>

• Vrijdag 20 november:

o Alle ochtendkranten staan uitvoerig stil bij het advies van de Gezondheidsraad. Ze staan niet alleen stil bij het advies, maar ook bij vragen over de uitvoering van dit advies en de snelheid waarmee vaccins worden ontwikkeld:

• Algemeen Dagblad: <https://www.ad.nl/binnenland/alles-over-massale-inentingscampagne-vaccinatieperiode-wordt-heftige-tijd~ab4a9049/>

• De Volkskrant: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/gaat-het-niet-te-snel-met-het-vaccin-dit-is-wat-je-krijgt-als-de-hele-wereld-er-als-een-man-op-duikt~b68cc9a4/>

• De Telegraaf: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1280659577/ouderen-en-zwakkeren-eerst-inenten-maar-zelfs-dan-niet-genoeg-vaccins>

• Trouw: <https://www.trouw.nl/binnenland/gezondheidsraad-adviseert-geef-ouderen-en-kwetsbaren-als-eersten-een-vaccin~b4541d9a/>

o Een deel van de Tweede Kamer eist actie tegen Pfizer, omdat de vaccinontwikkelaar geen inzicht geeft in de wijze waarop zijn coronavaccin is ontwikkeld: <https://www.ad.nl/buitenland/farmaceut-geeft-octrooi-niet-vrij-houding-van-pfizer-is-heel-kwalijk~a5f21536/>

o Het Algemeen Dagblad sprak met epidemioloog 5.1.2e over plannen om jongeren van de straat te houden tijdens de komende jaarwisseling. Deze plannen zijn ontstaan nadat voorzitter van het Veiligheidsberaad Bruls sprak over het organiseren van kleinschalige evenementen voor jongeren om de veiligheid te kunnen waarborgen:

<https://www.ad.nl/binnenland/jongeren-massaal-op-zoek-naar-alternatieven-voor-oudjaarsnacht-na-oproep->

[bruls~a6854581/](#)

o Een journalist van de Volkskrant loopt mee bij de GGD Brabant-Zuidoost en schrijft hierover. Dit keer een artikel over de medewerkers van het contactcentrum: <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/je-moet-iedereen-serieus-nemen-weten-de-ambassadeurs-van-de-ggd~b9e710d8/>

o De kans dat telecomgegevens van vrijwel alle Nederlanders bij de overheid belanden, lijkt aanzienlijk afgenomen. Er is steeds meer weerstand tegen het plan van het kabinet om in de strijd tegen het coronavirus telecomdata aan het RIVM te geven. Het RIVM vroeg dit voorjaar om die gegevens, om drukte en verplaatsingen van groepen mensen, en dus de verspreiding van het virus, beter te kunnen volgen. Zo bericht het Financieel Dagblad. Dit artikel is als bijlage toegevoegd.

o De Telegraaf staat stil bij het gedrag van Nederlanders in deze tijd. In één artikel schrijft de krant over

'kersthamstern'. Huishoudens slaan massaal kerstspullen in. Webwinkels en retailers geven aan dat de vraag naar kerstbomen, kerstballen, servetten, kaarsen en servies zeer groot is:

<https://www.telegraaf.nl/financieel/579888650/corona-leidt-tot-kersthamstern> In een ander artikel gaat het over de vakantieplannen voor komende zomer. Volgens ANVR-reisorganisaties wordt er nu al volop geboekt voor vakanties vanaf april 2021: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1847297393/alle-ballen-nu-op-zomervakantie-2021-nederlander-boekt- Alvast>

o Trouw sprak met medisch ethicus 5.1.2e over of en hoe je mensen moet belonen voor het laten vaccineren: <https://www.trouw.nl/binnenland/hoebeloon-je-eeenvaccinatie-tegen-corona~b486f1b1/>

o De Telegraaf heeft ook een artikel gewijd aan de financiële regeling voor nertsenfokkers:

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/24332792/tonnen-voornertsenfokker-deel-schade-ondernemersrisico>

o Op meer dan 780 scholen zijn coronagevallen geconstateerd. Op ongeveer een op de tien scholen gaat het om clusters van meer dan tien coronabesmettingen. De Telegraaf heeft hierover bericht:

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/1089162683/virus-actief-in-onderwijs-besmettingen-op-780-scholen>

- Vooruitblik:

- o Trouw heft vorige week gesproken met 5.1.2e over rioolwateronderzoek. Dit artikel wordt naar verwachting één dezer dagen gepubliceerd.

Tabak

Over drie jaar mogen supermarkten geen sigaretten meer verkopen. Vanaf 2024 is verkoop van rookwaar alleen nog maar toegestaan bij tankstations en in tabaksspeciaalzaken. De ministerraad zal dit op vrijdag 20 november besluiten. Het voorstel komt van staatssecretaris Blokhuis. Het is een uitwerking van het Nationaal Preventieakkoord. Daarin staat dat het aantal verkooppunten van tabaksproducten de komende jaren zal worden verminderd. Om dat te bereiken, komt Blokhuis nu met een wetswijziging die het verkoopverbod regelt. De afgelopen maanden heeft hij hierover overleg gevoerd met de tankstations en levensmiddelenbranche.

Eurocommissaris Stella Kyriakides van Gezondheid en Voedselveiligheid heeft op donderdag 19 november gereageerd op een oproep van Arjen Lubach. Hij vroeg haar in twee uitzendingen om beter te kijken naar de meetmethode voor tabaksrook. In een tweet schrijft ze nu: "Aan iedereen die contact met me heeft opgenomen rond Canadian Intense kan ik verzekeren dat de Europese Commissie hard werkt om burgers te beschermen tegen de gevaren van tabak."

Lubach uitte kritiek op de zogeheten ISO-methode die in de EU wordt gebruikt om schadelijke stoffen in sigaretten te meten.

Volgens de presentator is er een betere methode, maar die mag niet gebruikt worden. Ook volgens het RIVM schiet de ISO-methode tekort in vergelijking met de zogenoemde Canadian Intense methode. De presentator deed een jaar geleden in Zondag met Lubach voor het eerst een oproep. Hij vroeg zijn kijkers om Kyriakides op Twitter te volgen, en haar een bericht te sturen met de tekst "Hi Stella, congratulations on your new job! Can you please legalize Canadian Intense? It's the best recipe for less cancer in the EU."

5.1.2e from @rivm already has the machine. Thanks!". Lubach gebruikte in zijn uitzending beelden uit een interview met 5.1.2e over het meten met de rookmachine van het RIVM. Het aantal volgers van Kyriakides ging van 9000 naar 30.000, maar ze reageerde niet op de berichten. Daarop deed hij begin deze maand een nieuwe oproep. Ook daarna kwam er geen reactie, tot haar tweet van donderdag 19 november.

Poederbrieven

In de afgelopen dagen veel aandacht in de media voor poederbrieven in de regio Amsterdam. Daarop het AT5 vragen gesteld aan het RIVM over gezondheidseffecten van pesticiden in poederbrieven. Deze vragen zijn doorverwezen naar NVIC.

Geitenhouderijen

De NOS heeft op vrijdag 20 november aandacht besteed aan geitenhouderijen, omdat uit cijfers van het CBS blijkt dat het aantal

melkgeiten dit jaar groeide naar ruim 476.000. Dat is volgens het CBS 4 procent meer is dan vorig jaar, terwijl het aantal runderen, kippen en varkens in Nederland nauwelijks meer groeit. NOS sprak met 5.1.2e 5.1.2e van de Universiteit Utrecht over onderzoeken waaruit blijkt dat mensen die tot op twee kilometer afstand van een geitenboerderij wonen, vaker een longontsteking krijgen. Hoe dat precies komt, wordt nog onderzocht. Heederik refereert aan onderzoeksprogramma Veehouderij Gezondheid Omwonenden, waar het RIVM en Heederik in samenwerken. Hierbij de link naar het artikel: <https://nos.nl/artikel/2357296-geiten-zijn-big-business-maar-veroorzaken-ook-problemen.html>

Muggen

Dit jaar zijn in tien Nederlandse gemeenten tijgermuggen en op twee plaatsen gelekoortsmuggen gevonden. Dit blijkt uit de gegevens van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Diverse media, waaronder RTL Nieuws, hebben hier aandacht aan besteed. Hierbij de link naar het artikel van RTL Nieuws: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5198154/mug-muggen-prikken-gelekoorts-koort-nvwa-knokkelkoorts-ziek-virus>

Lichtvervuiling

Beleid om de lichtvervuiling terug te dringen lijkt aan te slaan, blijkt uit nieuw onderzoek. Belangrijk want al die buitenverlichting kan het bioritme van dieren verstoren en onttrekt het zicht op de sterrenhemel waar de mensheid zich duizenden jaren aan kon vergapen. Zo bericht de Volkskrant op basis van dit nieuwe onderzoek: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/lichtvervuiling-in-nederland-beter-onder-controle~b1200d64/>

Sport

De Nederlandse Sportraad bracht donderdag een rapport met adviezen uit over wat er moet veranderen in sportland. Zeker in deze coronatijd is vrijwel iedereen het erover eens dat sporten en bewegen belangrijke wapens zijn tegen eenzaamheid, bewegingsarmoede, verminderde motorische vaardigheden bij kinderen en te weinig weerbaarheid en vitaliteit. Maar die maatschappelijke rol van sport wordt nu slecht benut, concludeert NLsportraad, een onafhankelijk adviesorgaan met mensen uit de wetenschap, sport en bedrijfsleven. Trouw heeft een artikel gewijd aan dit rapport en sprak hierover met Bernard Wientjes, oud-voorzitter van VNO-NCW en lid van NLsportraad: <https://www.trouw.nl/sport/wientjes-contributie-sportclub-laten-betalen-uit-zorgpremie~b04c40f6/>

Tata Steel

Noordhollands Dagblad heeft wederom een artikel gewijd aan het strengere toezicht van de provincie op Tata Steel. De krant stelt echter dat er niet hard wordt ingegrepen: https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20201118_77771427

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Woordvoerder

T: 030 5.1.2e

M: 06 5.1.2e

5.1.2e

@rivm.nl

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Stafeenheid Communicatie en Documentaire Informatievoorziening

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | Postbus 1 | Postbak 1624 | 3720 BA | Bilthoven

<http://www.rivm.nl>

De zorg voor morgen begint vandaag